

Älvsjö stadsdelsnämnd

2019-10-17 **Ärende 7: Remissvar näringslivspolicy**

Mattias Håkansson, Johanna Ejdefur,

Marlene Karlen, Mattias Risslén (V)

Förslag till beslut

Att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande med följande ändringar

Att på sidan 19 stryka den fjärde åtgärden (angående reglerna för arbetskraftsinvandring)

Att på sidan 20 stryka sista stycket.

Att därutöver anföra följande:

Om arbetskraftsinvandring

Två tydliga grupper kan urskiljas bland arbetskraftsinvandrare: de mycket lågkvalificerade och de högt specialiserade. Bägge grupperna är numerärt sett ungefär lika stora.

Tillvaron för den lågkvalificerade gruppen präglas av mycket starka beroendeförhållanden och usla arbetsvillkor. Under den senaste tioårsperioden har skandalerna avlöst varandra. Det har handlat om thailändska bärplockare, skogsarbetare från Kamerun, städerskor som tjänar 10-20 kronor i timmen, det rena slaveriet som förekommer i restaurangköken. Arbetsgivare som säljer anställningserbjudanden/arbetstillfällen har förekommit, fullt lagligt.

Den som blir av med jobbet blir också av med arbetstillståndet och därmed uppehållstillståndet. Detta innebär ett extremt starkt beroendeförhållande där migranten mycket sällan vågar säga ifrån. Arbetsgivaren straffas extremt sällan för att ha fuskat; all risk bärs av den anställda.

Det är en orimlig ordning.

Tillvaron för den högkvalificerade gruppen ser annorlunda ut, och man kan anta att denna grupp är vanligare i Stockholm.

Här är det långt mer ovanligt med usla villkor och medvetet utnyttjande. Dock har ändå ett alltför stort antal drabbats av så kallade kompetensutvisningar.

Alltså där varken arbetsgivare eller arbetstagare egentligen begått något större fel, men där små administrativa misstag och missförstånd innebär fullkomligt oproportionerliga konsekvenser. Även om man har ett välbetalt jobb, har etablerat sig, och är anställd hos ett företag som sköter sig, kan uppehållstillståndet dras in på grund av detaljer i en blankett, några

semesterdagar för många sparade eller annat som för en svensk arbetstagare skulle anses vara petitesser och som såväl fack som arbetsgivare skulle försöka lösa praktiskt och i bästa samförstånd. Det är också en orimlig ordning.

Men trots att reglerna slår på olika sätt, har de en gemensam nämnare - att det alltid är migranten som drabbas. Problemen bottnar i samma regelverk och i samma fenomen: att uppehållstillståndet är knutet till arbetstillståndet, och att arbetsgivare nästan alltid går skadefria om något gått fel. Det är alltid arbetskraftsinvandrarens uppehållstillstånd som i slutänden ligger i vågskålen.

När då Stockholms stad nu påtar sig att verka för att "förenkla" reglerna är det förstås den senare gruppen som avses. Att hindra onödiga kompetensförluster i Kista eller på sjukhusen är givetvis en rimlig ambition.

Men "förenklade" regler påverkar också den förra gruppen. Och här är det verkligen inte förenklingar som behövs. Tvärtom, det krävs mycket tydligare regler, reella möjligheter att bestraffa misskötsamma arbetsgivare, och en kontrollapparat värd namnet.

En förenkling skulle snarare innebära ännu mer fusk, slaveri och illojal konkurrens som slår ut seriösa företag i berörda branscher.

Denna problembild bör naturligtvis finnas med i analysen innan man tar ställning för "förenklingar".

Utöver ovanstående resonemang i sak, finns även formella skäl att fundera över lobbyingambitionen. Det kan ifrågasättas ifall uppgiften ens faller inom kommunal kompetens.

Om kompetensförsörjning

Näringslivspolicyn presenteras samtidigt som den största slakten i modern tid pågår på Arbetsförmedlingen. Det samhälleliga ansvaret för kompetensförsörjning, matchning och fortbildning har traditionellt burits huvudsakligen av denna myndighet.

Stockholms kommun bör vara försiktig med att påta sig så höga ambitioner inom detta område, samt höja kravnivån gentemot företagen.

När välfärdens kärnfunktioner går på knäna bör inte kommunen ta på sig sådant arbete och sådana kostnader som inte ligger ens i närheten av kärnupdraget. Istället bör staden kräva att staten tar sitt ansvar.

Om nämnders ansvar och ambitionsnivå

Det sägs att näringslivsperspektivet ska "genomsyra" stadens verksamhet på en mängd olika nivåer. Man hade kunnat välja andra ord såsom "ta hänsyn till" eller liknande. Men ordvalet är genomsyra. Och detta är ett oerhört starkt ordval som signalerar ambitionen att andra intressen ska sättas på undantag. Det är en orimlig hållning som går rakt emot de mest självklara demokratiska principer. Kommunens främsta ansvar är gentemot dess medborgare – inte näringslivet.